

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Fonda za razvoj i zapošljavanje
Republike Srpske a.d. Banja Luka
za period 01.01 – 31.12.2020. godine**

Broj: RV074-21

Banja Luka, 17.12.2021. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	5
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	6
	1. Uvod	6
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	6
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	6
	4. Nabavke	7
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	7
	6. Finansijski izvještaji.....	8
	6.1. Bilans uspjeha	8
	6.1.1. Prihodi.....	8
	6.1.2. Rashodi	9
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	9
	6.2. Bilans stanja	9
	6.2.1. Aktiva.....	9
	6.2.2. Pasiva.....	13
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	15
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	15
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	16
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	16
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	17

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2020. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2020. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su finansijski izvještaji Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31.12.2020. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri

izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 17.12.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka za 2020. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka za 2020. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka.

Banja Luka, 17.12.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka da obezbijedi da se:

- 1) klasifikacija kratkoročnih pozajmica vrši u skladu sa članom 16. stav (8) i 17. stav (3) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,
- 2) avansne uplate (pretplate) po pojedinim kreditnim partijama iskazuju kao obaveza za primljene avanse u skladu sa članom 31. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,
- 3) dokapitalizacije ažurno provode i registruju u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci, kao i da se knjigovodstveno evidentiraju na poziciji akcijskog kapitala u skladu sa članom 22. stav (3) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske,
- Zakon o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske,
- Zakon o privrednim društvima Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Pravila plasmana sredstava po kreditnim linijama i zajmovima,
- Pravila kupovine i prodaje hartija od vrijednosti,
- Pravila plasmana sredstava za podršku finansijskom sektoru,
- Pravila za izdavanje činidbenih bankarskih garancija po nalogu privrednih društava iz Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Fond) osnovan je Zakonom o Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 56/06 i 28/13) kao zatvoreno akcionarsko društvo i upisan je u registar kod Osnovnog suda u Banjoj Luci 16.10.2007. godine. Danom upisa Fonda prestao je da postoji Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske osnovan 2000. godine Odlukom Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 37/00, 25/01, 1/03, 26/05 i 47/05). Osnivač Fonda je Republika Srpska.

Fondom upravlja Investiciono-razvojna banka Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: IRB) i funkciju direktora Fonda vrši direktor IRB-a.

Osnovna djelatnost Fonda je definisana članom 7. Zakona o Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, odnosno realizacija razvojnih projekata u Republici Srpskoj kroz odobravanje kreditnih sredstava i njihovo plasiranje, odobravanje sredstava na grant osnovi u skladu sa ugovorenim obavezama, ulaganje u hartije od vrijednosti emitenata iz Republike Srpske, pribavljanje sredstava sa domaćeg i međunarodnog finansijskog tržišta, dodjela sredstava malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, realizacija razvojnih projekata dodijeljenih Fondu na upravljanje, drugo kreditno i finansijsko posredovanje, kao i savjetovanje, nadzor, koordinaciju i kontrolu.

Zakonom o Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske definisano je da funkciju direktora Fonda vrši direktor IRB-a. Članom 5. pomenutog zakona utvrđeno je da upravljanje Fondom vrši IRB. Organi IRB-a su skupština, nadzorni odbor i uprava. Funkciju skupštine vrši Vlada Republike Srpske. Fond nema zaposlenih, a poslove iz djelokruga rada Fonda obavljaju zaposleni u IRB-u.

Najvažniji izvor finansiranja Fonda su prihodi po osnovu kamata i naknada ostvarenih plasiranjem kreditnih sredstava. Fond je svojim Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu i računovodstvenim politikama iz juna 2008. godine naveo da u svom poslovanju primjenjuje odredbe Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 106/15).

Revizijom su obuhvaćeni pojedinačni godišnji finansijski izvještaji Fonda.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01 – 31.12.2020. godine nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Fonda za period 01.01 – 31.12.2011. godine i sačinila Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d. Zbog relativno dugog protoka vremena od posljednjeg angažovanja preporuke navedene u tom izvještaju nisu aktuelne i nisu bile predmet provjere statusa datih preporuka.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Sistem internih kontrola IRB-a, koji najvećim dijelom čini i sistem internih kontrola Fonda, opisan je u Izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji Investiciono-razvojne banke

Republike Srpske a.d. Banja Luka za period 01.01 – 31.12.2020. godine (broj revizije RV067-21).

Na osnovu člana 18. stav 1) tačka I) Statuta IRB-a (kojim je definisano da Nadzorni odbor odlučuje i o drugim pitanjima i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom, Statutom i aktima IRB-a) i člana 9. stav (4) „Pravila plasmana sredstava po kreditnim linijama i zajmovima“ („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 29/20 i 41/20) Nadzorni odbor IRB-a je imenovao kreditni odbor.

Na dan 31.12.2020. godine na osnovu Odluke o imenovanju Kreditnog odbora IRB od 22.01.2020. godine, kao i Odluke o izmjeni Odluke o imenovanju Kreditnog odbora IRB od 09.06.2020. godine, kreditni odbor čine uprava IRB-a (v.d. direktor i tri v.d. izvršna direktora), rukovodilac kancelarije Istočno Sarajevo i Trebinje i direktor sektora za pravne i opšte poslove. Ovom kreditnom odboru je do 22.01.2020. godine prethodio odbor u sastavu od pet članova, a na osnovu Odluke o izmjeni odluke o imenovanju kreditnog odbora IRBRS od 15.04.2019. godine.

Pravilnikom o računovodstvu-knjigovodstvu i računovodstvenim politikama iz juna 2008. godine (uz tri izmjene pomenutog pravilnika iz decembra 2008, decembra 2016. i februara 2018. godine) definisane su računovodstvene politike, a pomenuti pravilnik nije u potpunosti ažuriran sa izmjenama propisa koji regulišu finansijsko izvještavanje u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji Fonda, uključujući i Napomene uz finansijske izvještaje, su usvojeni od strane uprave IRB-a 25.03.2021. godine i nakon iskazanog mišljenja od strane odbora za reviziju IRB-a od 31.03.2021. godine upućeni Nadzornom odboru na usvajanje. Nadzorni odbor IRB-a je izvještaje usvojio 13.04.2021. godine.

Odluka o redovnom godišnjem popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2020. godine donesena je 14.12.2020. godine, a kojom je takođe imenovana i komisija za popis. Izvještaj o izvršenom popisu sastavljen je 29.01.2021. godine. Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske na dan 31.12.2020. godine donesena je 23.03.2021. godine. Revizijom nisu uočena odstupanja od odredaba Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 45/16).

4. Nabavke

Postupke javnih nabavki za potrebe Fonda provodi IRB. U postupku finansijske revizije IRB-a za 2020. godinu revidirani su postupci javnih nabavki od kojih se dio odnosio i na nabavke za potrebe Fonda.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Nadzorni odbor je na prijedlog uprave IRB-a u novembru 2019. godine donio Plan rada IRB-a za 2020. godinu sa finansijskim planom, koji je Vlada Republike Srpske u funkciji skupštine IRB-a usvojila na sjednici održanoj 12.12.2019. godine. Na isti način su donesene i Izmjene plana rada IRB-a za 2020. godinu sa finansijskim planom koje je Vlada Republike Srpske usvojila na sjednici održanoj 12.03.2020. godine.

Planom rada IRB-a su u okviru Plana poslovnih aktivnosti sadržane projekcije kreditnih plasmana pravnim i fizičkim licima u iznosu od 58.500.000 KM i kupovine hartija od vrijednosti posredstvom domaćeg tržišta kapitala u iznosu od 10.000.000 KM. Izmjenama plana rada IRB-a nije bilo korekcija planiranih iznosa za kreditne plasmane i kupovinu hartija od vrijednosti Fonda.

Finansijskim planom nije obuhvaćen analitički plan prihoda i rashoda Fonda.

6. Finansijski izvještaji

Fond je sačinio finansijske izvještaje koje u skladu sa članom 19. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 78/20) čine Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine, Izvještaj o promjenama na kapitalu i Napomene uz finansijske izvještaje.

6.1. Bilans uspjeha

Prihodi Fonda za 2020. godinu su realizovani u iznosu od 11.706.120 KM. Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od 7.890.682 KM. Dobit Fonda iznosi 3.815.438 KM.

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi Fonda u periodu 01.01 – 31.12.2020. godine iskazani su u iznosu od 11.706.120 KM. Od toga su poslovni prihodi u iznosu od 8.870 KM, finansijski prihodi u iznosu od 9.958.075 KM, ostali prihodi u iznosu od 136.700 KM i prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 1.602.475 KM.

Finansijske prihode čine prihodi od kamata u iznosu od 9.314.466 KM i prihodi od pozitivnih kursnih razlika u iznosu od 643.609 KM. Prihode od kamata najvećim dijelom čine prihodi po osnovu izvršenih plasmana dugoročnih i kratkoročnih kredita kroz različite kreditne linije u iznosu od 5.552.992 KM, prihodi od kamata na depozite u iznosu od 117.755 KM, kamate na kupljene obveznice u iznosu od 2.832.136 KM, prihode po osnovu kamata na dugoročne i kratkoročne pozajmice u iznosu od 81.136 KM, prihode po osnovu kamata na plasmane po osnovu otkupa potraživanja u iznosu od 166.809 KM, zatezne kamate u iznosu od 394.656 KM i naknade za date garancije u iznosu od 13.700 KM.

Kamata sadržana u ratama kredita za decembar 2020. godine po pojedinim kreditnim partijama u okviru pojedinih kreditnih linija nije evidentirana kao prihod obračunskog perioda 2020. godine, što nije u skladu sa računovodstvenim načelom uzročnosti. Radi se o decembarskim ratama po pojedinim kreditnim partijama u okviru kreditnih linija za preduzeća u iznosu od 15.785 KM, za zdravstvene ustanove u iznosu od 32.466 KM, plasmane na osnovu odluka Vlade Republike Srpske u iznosu od 95.513 KM, za poljoprivrednu i prerađivačku industriju u iznosu od 28.215 KM, za poljoprivrednu i industrijsku preradu poljoprivrednih proizvoda u iznosu od 29.907 KM, po osnovu otkupa potraživanja u iznosu od 34.951 KM i ostalo u iznosu od 3.733 KM. Prihodi od kamata, kao i potraživanja po navedenom osnovu manje su iskazani u ukupnom iznosu od 240.570 KM.

Kao prihod obračunskog perioda 2020. godine iskazana je kamata na obveznice emitenta Republika Srpska u iznosu od 86.301 KM iako je cjelokupna vrijednost tih obveznica koje su bile u vlasništvu Fonda prodana prije nego što je kamata dospjela na naplatu. Po navedenom osnovu i za navedeni iznos više su iskazani prihodi od kamata kao i aktivna vremenska razgraničenja (pozicija na kojoj su potraživanja po osnovu tih kamata iskazana).

Prihodi od pozitivnih kursnih razlika se odnose na prihode ostvarene po osnovu promjene vrijednosti specijalnih prava vučenja, odnosno valute u kojoj je iskazan dio obaveza Fonda po osnovu primljenih kredita prema Svjetskoj banci (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

Ostali prihodi se odnose na prihode ostvarene po osnovu prodaje sljedećih obveznica RSBD-O19 u iznosu od 79.000 KM, RSBD-O18 u iznosu od 1.540 KM i RSBD-O05 u iznosu od 56.160 KM. Radi se o obveznicama koje je emitovala Republika Srpska, koje su bile u vlasništvu Fonda a koje je Fond u decembru 2020. godine prodao na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka.

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na prihode po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, odnosno po osnovu smanjenja ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu plasmana u skladu sa MSFI 9 – *Finansijski instrumenti*. Uprava IRB-a je usvojila internu Metodologiju priznavanja i vrednovanja finansijskih instrumenata prema MSFI 9 - *Finansijski instrumenti*, koju je za potrebe Fonda uradio angažovani ekspert ekonomske struke na osnovu zaključenog ugovora o djelu. Izvještaj o procjeni finansijske aktive na dan 31.12.2020. godine, dostavljen je 11.03.2021. godine koji je Uprava IRB-a 16.03.2021. godine usvojila.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 7.890.682 KM a čine ih poslovni rashodi u iznosu od 3.277.463 KM, finansijski rashodi u iznosu od 1.609.593 KM, ostali rashodi u iznosu od 173.722 KM i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 2.829.904 KM.

Poslovne rashode najvećim dijelom (u iznosu od 3.102.658 KM) čine rashodi po osnovu naknade koju Fond plaća IRB-u za upravljanje Fondom u 2020. godini. Pomenuti rashodi su obračunati u skladu sa Odlukom o načinu obračuna i naplate naknade za upravljanje fondovima, odnosno Odlukom o izmjeni navedene odluke koju je u junu 2008. godine, odnosno u februaru 2015. godine donijela Vlada Republike Srpske. Pomenutom odlukom je definisano da se naknada obračunava i plaća IRB-u akontativno, proporcionalno planiranim ukupnim prihodima svakog fonda.

Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata na primljene zajmove (tačka 6.2.2.2. izvještaja) u iznosu od 1.597.344 KM, kao i rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika u iznosu od 12.249 KM.

Ostali rashodi se u potpunosti odnose na rashode po osnovu diskonta bezkamatanih plasmana Vladi Republike Srpske u iznosu od 6.000.000 KM.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine se u potpunosti odnose na obezvrjeđenje finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju po osnovu rizika od nemogućnosti njihove naplate. Klasifikacija ovih rashoda izvršena je u skladu sa vrstama plasmana i kreditnim linijama po kojima su sredstva plasirana. Utvrđivanje iznosa ovih rashoda u jednom obračunskom periodu vrši se na osnovu utvrđivanja iznosa ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu plasmana u skladu sa MSFI 9 – *Finansijski instrumenti*.

6.1.3. Finansijski rezultat

Fond je za poslovnu 2020. godinu iskazao neto dobitak perioda u iznosu od 3.815.438 KM.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Aktiva

Poslovna aktiva iskazana je u neto iznosu od 422.630.105 KM. Čine je stalna i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u neto iznosu od 238.062.182 KM. Strukturu ove imovine čine nematerijalna sredstva, nekretnine, oprema i investicione nekretnine i dugoročni finansijski plasmani.

Nematerijalna sredstva su na dan 31.12.2020. godine iskazane u bruto vrijednost od 37.281 KM i ispravke vrijednosti od 37.281 KM, a odnosila su se na vrijednost programa za računare.

Nekretnine, oprema i investicione nekretnine su na dan 31.12.2020. godine iskazane u bruto vrijednost od 930.361 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 220.772 KM i neto vrijednost u iznosu od 709.589 KM. Neto vrijednost ove imovine na dan 01.01.2020. godine iznosila je 720.011 KM. Nekretnine, oprema i investicione nekretnine Fonda sastoje se od vrijednosti građevinskih objekata u neto iznosu od 76.899 KM, opreme koja je u potpunosti amortizovana i nema sadašnju vrijednost i investicionih nekretnina u neto iznosu od 632.690 KM. Vrijednost investicionih nekretnina se odnosi na dio poslovne zgrade u kojoj se nalazi uprava IRB-a, a koji je namijenjen za iznajmljivanje.

Dugoročni finansijski plasmani su na dan 31.12.2020. godine iskazani u bruto vrijednost od 353.168.186 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 115.815.593 KM i neto vrijednost u iznosu od 237.352.593 KM. Odnosili su se na vrijednost učešća u kapitalu drugih pravnih lica, dugoročne kredite u zemlji, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostale dugoročne finansijske plasmane.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica su iskazana u bruto i ispravci vrijednosti od 2.735.900 KM i u potpunosti su se odnosila na učešća u akcijskom kapitalu Banke Srpske a.d. Banja Luka – u stečaju. Vrijednost ovih plasmana je u potpunosti ispravljena.

Dugoročni krediti u zemlji iskazani su u bruto iznosu od 291.484.753 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 106.341.228 KM i neto vrijednosti u iznosu od 185.143.525 KM. Odnose se na plasmane date posredstvom finansijskih institucija i direktne plasmane odobrene iz sredstava Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Evropske investicione banke i Svjetske banke (tačka 6.2.2.2. izvještaja). Dodjela kredita krajnjim korisnicima vršena je na osnovu „Pravila plasmana sredstva po kreditnim linijama i zajmovima“ Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka koje donosi Vlada Republike Srpske u funkciji skupštine akcionara IRB-a. Plasmani Fonda su iskazani po vrstama kreditnih linija utvrđenih članom 2. pomenutih pravila plasmana, kao i pravila plasmana koji su bili važeći u ranijim periodima na osnovu kojih su zajmovi odobreni u prethodnim godinama, a čine ih:

- plasmani dati putem finansijskog posrednika za kreditne linije za početne poslovne aktivnosti, za mikrobiznis u poljoprivredi, za poljoprivredu, za preduzetnike i preduzeća, za jedinice lokalne samouprave, za otkup potraživanja, te za zajmovi za demobilisane borce,
- direktni plasmani dati za kreditne linije za preduzeća, za poljoprivrednu i prehrambenu industriju, za poljoprivrednu i industrijsku preradu poljoprivrednih proizvoda, zajmovi zdravstvenim ustanovama i zajmovi dati pravnim licima po odlukama Vlade Republike Srpske,
- plasmani za realizaciju Projekta kreditiranja malih i srednjih preduzeća iz sredstva zajma Evropske investicione banke, te plasmani iz sredstava Svjetske banke.

Kreditna sredstva su najvećim dijelom plasirana krajnjim korisnicima preko finansijskih posrednika (poslovnih banaka i mikrokreditnih društava) sa kojim IRB

ima zaključene okvirne ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji. Pomenutim ugovorima uređeni su način i uslovi pod kojim se sredstva odobravaju radi plasiranja istih krajnjim korisnicima na kreditnoj osnovi, prema pomenutim Pravilima plasmana.

Revizijom naplate potraživanja za glavnice i kamatu zajmova pravnim licima koje odredi Vlada Republike Srpske po pojedinim kreditnim linijama (plasmani iz sredstava Evropske investicione banke i plasmani zdravstvenim ustanovama) utvrđeno je da ima odstupanja u rokovima plaćanja, odnosno da veći broj korisnika zajmova svoje dospelje obaveze ne uplaćuje najkasnije u roku do pet dana od dana dospelja anuiteta na naplatu (kako je to utvrđeno pojedinačnim ugovorima o kreditima), kao i da pojedini korisnici svoje obaveze ne plaćaju. U cilju zaštite sredstava Fond je u ranijem periodu shodno zaključenim ugovorima preduzimao mjere prinudne naplate nad pokretnom i nepokretnom imovinom dužnika, pokretao sudske sporove radi naplate potraživanja, zaključivao ugovore o reprogramu potraživanja, kao i prijavljivao potraživanja i vršio naplatu duga od dužnika iz stečajne mase, u slučaju otvorenog stečajnog postupka nad dužnikom.

Odlukom Vlade Republike Srpske od 26.03.2020. godine uvedena je privremena mjera koja se odnosila na sprečavanja štetnih posljedica za privredne subjekte i preduzetnike izazvanih epidemijom zarazne bolesti. Pomenutom odlukom omogućeno je korisnicima zajma da mogu na osnovu podnesenog zahtjeva ostvariti pravo na tromjesečni moratorijum na otplatu glavnice i kamate uz produženje roka otplate za tri mjeseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju iskazana su u bruto iznosu od 46.537.800 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 6.552.015 KM i neto vrijednosti u iznosu od 39.985.785 KM. Odnose se na plasmane u kupovinu obveznica Republike Srpske, jedinica lokalne samouprave, banaka i privrednih društava u Republici Srpskoj. Na kraju 2020. godine potraživanja po ovom osnovu bila raspoređena na ukupno 22 aktivne emisije obveznica. Ova vrsta plasmana vršena je na osnovu „Pravila kupovine i prodaje hartija od vrijednosti“ Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka koje donosi Vlada Republike Srpske u funkciji skupštine akcionara IRB-a („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 108/18, 118/18 i 99/19) i „Pravila plasmana sredstava za podršku finansijskom sektoru“ Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka koje donosi Vlada Republike Srpske u funkciji skupštine akcionara IRB-a („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/14, 23/16, 28/16, 118/18 i 64/19).

Revizijom naplate potraživanja za glavnice i kamatu po kupljenim obveznicama utvrđeno je da ima određenih kašnjenja u rokovima njihove naplate za tri privredna društva za koja je Fond odobrio reprogram njihove naplate i koja su u značajnom iznosu ispravljena. Naplata po osnovu kupljenih obveznica Republike Srpske, jedinica lokalne samouprave i banaka se u 2020. godini odvijala prema planu otplate bez materijalno značajnog kašnjenja.

Ostali dugoročni finansijski plasmani su iskazani u bruto iznosu od 12.409.733 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 186.450 KM i neto iznosu od 12.223.283 KM. Odnose se na potraživanja od Vlade Republike Srpske u iznosu od 6.000.000 KM, potraživanja od jednog privrednog društva po osnovu dugoročne pozajmice u iznosu od 2.700.000 KM, potraživanja od više privrednih društava u Republici Srpskoj po osnovu zaključenih sporazuma za naplatu potraživanja za redovne i zatezne kamate na plasmane tim društvima koja su dospjela na naplatu a nisu naplaćena u iznosu od 2.506.854 KM, kao i potraživanja od tri privredna društava u Republici Srpskoj po osnovu zaključenih sporazuma za naplatu potraživanja za redovne i zatezne kamate na potraživanja po osnovu kupljenih obveznica koje su emitovale ta društva koje su dospjela na naplatu a nisu naplaćene u iznosu od 1.202.879 KM. Ispravka vrijednosti iskazana na ovoj poziciji potraživanja se odnosi na diskont beskamatnog plasmana Vladi Republike Srpske.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su na dan 31.12.2020. godine imala ukupnu bruto vrijednost u iznosu od 287.145.079 KM, ispravku vrijednosti u iznosu od 102.577.156 KM i neto vrijednost u iznosu od 184.567.923 KM. Neto vrijednost ove imovine na dan 01.01.2020. godine iznosila je 190.971.640 KM. Strukturu tekuće imovine čine kratkoročna potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani, gotovinski ekvivalenti i gotovina, aktivna vremenska razgraničenja i odložena poreska sredstva.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 112.917.875 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 102.577.156 KM i neto vrijednosti u iznosu od 10.340.719 KM. U potpunosti je čine druga kratkoročna potraživanja.

Druga kratkoročna potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja za kamatu i dividendu od drugih subjekata u bruto iznosu od 32.803.148 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 32.179.554 KM i neto iznosu od 623.594 KM, potraživanja za više plaćen porez na dobitak u iznosu od 597.054 KM (bruto iznos odgovara neto iznosu), kao i ostala kratkoročna potraživanja u bruto iznosu od 79.495.043 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 70.375.371 KM i neto iznosu od 9.119.672 KM.

Potraživanja za kamatu i dividendu od drugih subjekata se najvećim dijelom (u iznosu od 21.574.858 KM) odnose na potraživanja po navedenom osnovu od Banke Srpske a.d. Banja Luka – u stečaju i od Bobar banke a.d. Bijeljina – u stečaju koja su u potpunosti ispravljena. Preostali iznos se najvećim dijelom odnosi na potraživanja po osnovu redovnih kamata, zatezних kamata i naknada od različitih privrednih društava po osnovu plasiranih sredstava preko više različitih kreditnih linija, kao i po osnovu kupljenih obveznica u ukupnom bruto iznosu od 11.228.290 KM, ispravke vrijednosti od 10.604.696 KM i u neto iznosu od 623.594 KM.

Potraživanja za više plaćen porez na dobitak se odnose na potraživanja od Poreske uprave Republike Srpske po navedenom osnovu iz ranijih obračunskih perioda (obračunski period 2016. godine).

Ostala kratkoročna potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja od Fonda stanovanja Republike Srpske a.d. Banja Luka po osnovu date kratkoročne pozajmice u novembru 2020. godine u iznosu od 1.500.000 KM, po osnovu depozita položenih u Bobar banku a.d. Bijeljina – u stečaju u iznosu od 9.680.540 KM (u potpunosti ispravljeno), po osnovu kupljenih obveznica Banke Srpske a.d. Banja Luka – u stečaju u iznosu od 750.000 KM (u potpunosti ispravljeno), kupljenih obveznica dva privredna društava u Republici Srpskoj u ukupnom iznosu od 5.072.245 KM (društva su u stečaju i izvršena je potpuna ispravka ovih potraživanja), po osnovu kratkoročnih pozajmica datih privrednim društvima u Republici Srpskoj u ukupnom iznosu od 10.543.004 KM (ispravka vrijednosti je izvršena u iznosu od 2.965.077 KM) i potraživanja po osnovu sredstava plasiranih Banci Srpske a.d. Banja Luka – u stečaju i Bobar banci a.d. Bijeljina – u stečaju u ukupnom iznosu od 51.907.509 KM (u potpunosti ispravljeno).

Navedeni plasmani po osnovu kratkoročnih pozajmica datih privrednim društvima u Republici Srpskoj, odnosno povezanim pravnim licima (Fondu stanovanja Republike Srpske a.d. Banja Luka) u suštini predstavljaju kratkoročne finansijske plasmane, odnosno kratkoročne kredite kako je to navedeno u članu 16. stav (8) i 17. stav (3) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kratkoročni finansijski plasmani su iskazani u neto iznosu od 153.696.919 KM (bruto iznos odgovara neto iznosu) i u potpunosti se odnose na dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dopijevaju na naplatu u periodu do godinu dana. Od navedenog ukupnog iznosa

iznos od 140.155.268 KM se odnosi na dio dugoročnih kredita koji dospijeva na naplatu u roku od godinu dana ili potraživanja koja su već dospjela a nisu naplaćena (tekuća dospijeca kredita) i koji su plasirani privrednim društvima i preduzetnicima kroz različite kreditne linije bilo posredstvom komercijalnih banka ili direktno od strane Fonda, kao i tekuća dospijeca plasmana po osnovu otkupa potraživanja. Preostali iznos od 13.541.652 KM se odnosi na dio dugoročnih hartija od vrijednosti koji dospijevaju na naplatu do godinu dana i odnosi se isključivo na obveznice emitentata Republike Srpske, jedinica lokane samouprave i privrednih društava iz Republike Srpske.

Tekuća dospijeca kredita su potcijenjena za ukupan iznos od 698.823 KM, jer je Fond tekuća dospijeca kredita umanjio za avansne uplate (pretplate) za pojedine kreditne partije u okviru dvije kreditne linije (kreditna linija preduzećima po odlukama Vlade Republike Srpske i kreditna linija zajmovi dati iz sredstava Evropske investicione banke), što nije u skladu sa članom 31. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U okviru kreditne linije preduzećima po odlukama Vlade Republike Srpske avansne uplate (pretplate po pojedinim kreditnim partijama) iznose 306.705 KM, dok avansne uplate (pretplate po pojedinim kreditnim partijama) u okviru kreditne linije zajmova datih iz sredstava Evropske investicione banke iznose 392.118 KM. Kao posljedica netiranja različitih računovodstvenih transakcija za navedeni ukupan iznos potcijenjena je pozicija potraživanja po osnovu dijela dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijevaju na naplatu u periodu do godinu dana, kao i pozicija obaveza za primljene avanse. Takođe, po navedenim kreditnim linijama naplaćena je i kamata koja nije bila dospjela u iznosu od 71.216 KM, što takođe nije iskazano na poziciji obaveza za primljene avanse.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u ukupnom iznosu od 18.996.810 KM i u potpunosti se odnose na iznose novca u domaćoj i stranim valutama na žiro računima u poslovnim bankama u Republici Srpskoj.

Aktivna vremenska razgraničenja su iskazana u iznosu od 851.157 KM i odnose se na potraživanja po osnovu kamate na kredite, zajmove i kupljene obveznice za decembar 2020. godine a koje dospijevaju na naplatu u januaru 2021. godine. Od ukupno navedenog iznosa dio u iznosu od 287.974 KM se odnosi na potraživanja po osnovu kamata na kredite i zajmove a dio u iznosu od 563.183 KM se odnosi na potraživanja po osnovu kamata na kupljene obveznice.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se:

- **klasifikacija kratkoročnih pozajmica vrši u skladu sa članom 16. stav (8) i 17. stav (3) i (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **avansne uplate (pretplate) po pojedinim kreditnim partijama iskazuju kao obaveza za primljene avanse u skladu sa članom 31. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.2.2. Pasiva

6.2.2.1. Kapital

Kapital je na kraju 2020. godine iskazan u ukupnom iznosu od 290.866.566 KM i sastoji se od osnovnog kapitala, rezervi, revalorizacionih rezervi, neraspoređenog dobitka i gubitka do visine kapitala.

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 357.875.431 KM i čini ga akcijski kapital u vlasništvu Republike Srpske u iznosu od 350.675.431 i ostali osnovni kapital u iznosu od 7.200.000

KM. U toku 2020. godine izvršena je dokapitalizacija Fonda odlukama Vlade Republike Srpske u funkciji skupštine akcionara Fonda u ukupnom iznosu od 15.600.000 KM. Vlada je 19.06.2020. godine donijela odluku o odobravanju sredstava u iznosu od 5.000.000 KM u svrhu povećanja kapitala Fonda ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 60/20). 26.06.2020. godine Vlada je donijela odluku o prenosu sredstava sa računa Fonda za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu Republike Srpske a.d. Banja Luka u iznosu od 5.600.000 KM na Fond. Takođe, 09.07.2020. godine Vlada je donijela odluku o odobravanju sredstava u iznosu od 5.000.000 KM kao povećanje osnovnog kapitala Fonda ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 69/20). Sva navedena sredstva su uplaćena na račun Fonda i izvršena je registracija povećanja akcijskog kapitala u rješenju o registraciji Fonda kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci.

Pored navedenog, Vlada je 17.09.2020. godine donijela odluku o odobrenju sredstava na ime povećanja osnovnog kapitala Fonda u iznosu od 5.000.000 KM ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 93/20), kao i odluku o prenosu novčanih sredstava sa Fonda za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu Republike Srpske a.d. Banja Luka od 08.10.2020. godine u iznosu od 2.200.000 KM na Fond. Navedena sredstva su uplaćena na račun Fonda. Povećanje akcijskog kapitala u ukupnom iznosu od 7.200.000 KM Fond nije do dana završetka revizije registrovao u sudskom rješenju kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci. Navedene uplate Fond je evidentirao na poziciji ostalog osnovnog kapitala, što nije u skladu sa članom 22. stav (3) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, odnosno članom 228. stav (6) Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19). Dokapitalizacija od strane Vlade Republike Srpske u ukupnom iznosu od 7.200.000 KM nema karakter ostalog osnovnog kapitala jer po suštini predstavlja akcijski kapital.

Rezerve su iskazane u iznosu od 1.809.387 KM i u potpunosti ih čine zakonske rezerve.

Revalorizacione rezerve su iskazane u iznosu od 56.800 KM. U potpunosti ih čine ostale revalorizacione rezerve a odnose se na razliku u potraživanjima od jedne od komercijalnih banaka u Republici Srpskoj utvrđenu prilikom usaglašavanja stanja potraživanja i obaveza u 2008. godini. Navedene rezerve nemaju karakter revalorizacionih rezervi shodno članom 25. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Neraspoređeni dobitak je iskazan u ukupnom iznosu od 16.854.268 KM, a sastoji se od neraspoređenog dobitka ranijih godina u iznosu od 13.038.830 KM i neraspoređenog dobitka tekuće godine iskazanog u iznosu od 3.815.438 KM.

Gubitak do visine kapitala je iskazan u iznosu od 85.729.320 KM i nastao je kao rezultat poslovnih aktivnosti Fonda u prethodnom periodu. U toku 2020. godine nije bilo promjena na ovoj poziciji.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se dokapitalizacije ažurno provode i registruju u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci, kao i da se knjigovodstveno evidentiraju na poziciji akcijskog kapitala u skladu sa članom 22. stav (3) i (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.2.2. Obaveze

Obaveze su iskazane u ukupnom iznosu od 131.763.539 KM i odnose se na dugoročne obaveze u iznosu od 107.916.352 KM i kratkoročne obaveze u iznosu od 23.847.187 KM.

Dugoročne obaveze se odnose na obaveze po osnovu zaključenih ugovora o kreditima sa međunarodnim bankama u periodu od 1999. do 2013. godine koje dospijevaju u periodu dužem od godinu dana. U avgustu 1999. i u decembru 2001. godine Fond je zaključio ugovore o kreditu sa Svjetskom bankom, a ukupna ugovorena vrijednost kredita je bila 8.657.433 specijalnih prava vučenja. U februaru 2010. godine Fond je zaključio ugovor o kreditu sa Svjetskom bankom na iznos od 19.120.000 EUR, a namjena kredita je razvoj malih i srednjih preduzeća. U martu 2011. godine Fond je zaključio ugovor o kreditu sa Evropskom investicionom bankom na iznos od ukupnom 50.000.000 EUR (realizacija u sedam tranši), a namjena kredita je takođe razvoj malih i srednjih preduzeća. U februaru 2013. godine Fond je zaključio ugovor o kreditu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj na iznos od 20.789.581 EUR a namjena je poboljšanje dostupnosti finansijskih sredstava.

Kratkoročne obaveze se najvećim dijelom odnose na kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 13.027.383 KM, na obaveze iz poslovanja u iznosu od 10.121.732 KM i na pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 680.801 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze se u potpunosti odnose na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana i predstavljaju dospjeća otplata dugoročnih kredita u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveze iz poslovanja se najvećim dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima povezanim pravnim licima, odnosno na obaveze prema IRB-u po osnovu naknade za upravljanje Fondom u iznosu od 2.720.362 KM, prema Fondu za razvoj i zapošljavanje istočnog dijela Republike Srpske a.d. Istočno Sarajevo po osnovu pozajmice u iznosu od 800.000 KM, prema Fondu za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka po osnovu pozajmice u iznosu od 5.400.000 KM i prema Akcijskom fondu Republike Srpske a.d. Banja Luka po osnovu pozajmice u iznosu od 1.200.000 KM.

Pasivna vremenska razgraničenja se u potpunosti odnose na razgraničene prihode po osnovu potraživanja. Najvećim dijelom u iznosu od 516.574 KM se odnose na unaprijed naplaćena potraživanja po osnovu kamata i naknada za tri plasmana prema dva privredna društva. Fond je u toku 2020. godine izvršio otkup potraživanja od dva privredna društva (ukupno tri plasmana) u ukupnom iznosu od 15.000.000 KM i tom prilikom je unaprijed naplatio potraživanja po osnovu kamata i naknada (potraživanja koja na dan 31.12.2020. godine nisu bila dospjela).

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne evidencije su na dan 31.12.2020. godine iskazane u ukupnom iznosu od 1.612.546 KM. U potpunosti ih čine date činidbene bankarske garancije.

Fond je u junu 2020. godine izdao garanciju za dobro izvršenje posla jednom privrednom društvu čime je garantovao za obaveze Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske prema tom privrednom društvu u iznosu od 924.768 KM. U julu 2020. godine Fond je izdao garanciju za dobro izvršenje posla jednom privrednom društvu čime je garantovao za obaveze Ustavnog suda Republike Srpske prema tom privrednom društvu u iznosu od 566.168 KM. Takođe, u decembru 2020. godine Fond je izdao garanciju za dobro izvršenje posla jednom privrednom društvu čime je garantovao za obaveze Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske prema tom privrednom društvu u iznosu od 121.610 KM.

6.3. Bilans tokova gotovine

Ukupni prilivi gotovine Fonda u 2020. godini iskazani su u iznosu od 152.783.896 KM, dok su ukupni odlivi gotovine u navedenom periodu iznosili 142.765.530 KM. Fond je ostvario

novčane prilive iz aktivnosti investiranja i aktivnosti finansiranja, dok su odlivi ostvareni iz poslovnih aktivnosti, aktivnosti finansiranja i aktivnosti investiranja.

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iznosili su 4.405.680 KM (najvećim dijelom u iznosu od 2.666.817 KM po osnovu isplate naknade IRB-u za upravljanje Fondom, kao i po osnovu plaćenih kamata na dugoročne kredite u iznosu od 1.597.344 KM), dok priliva po istom osnovu nije bilo. Iz aktivnosti investiranja Fond je ostvario prilive gotovine u iznosu od 129.983.896 KM, dok su odlivi po tom osnovu iznosili 125.453.884 KM. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja su ostvareni u iznosu od 22.800.000 KM (u potpunosti po osnovu dokapitalizacija Fonda od strane Vlade Republike Srpske i Fonda za upravljanje nekretninama i potraživanjima u vlasništvu Republike Srpske a.d. Banja Luka), dok su odlivi po tom osnovu iznosili 12.905.966 KM (u potpunosti po osnovu otplate obaveza po dugoročnim kreditima). Ukupni neto prilivi gotovine u 2020. godini iznosi su 10.018.366 KM.

Stanje gotovine Fonda na početku obračunskog perioda iznosilo je 8.978.444 KM, dok je na kraju perioda stanje gotovine iznosilo 18.996.810 KM. Provedenom revizijom nisu utvrđene materijalno značajne nepravilnosti u bilansu tokova gotovine.

Fond je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristio direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine. Bilans tokova gotovine je sastavljen u skladu sa MRS 7 – *Izveštaj o tokovima gotovine*.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Fond je u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanio da svoje finansijske izvještaje sastavlja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Revidirani finansijski izvještaji ne ukazuju da je pomenuto načelo narušeno.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu pisane informacije o stanju sudskih sporova na dan 31.12.2020. godine dostavljene od strane Fonda za potrebe revizije u ukupno četiri sudska spora Fond se javlja kao tužena strana, a ukupan iznos tužbenih zahtjeva je 28.808.091 KM, bez uključenih eventualnih zateznih kamata i troškova sudskih postupaka. Najznačajniji sudski sporovu su tužba Alumine d.o.o. Zvornik radi utvrđivanja ništavnosti ugovora o kreditu i jemstvu u iznosu od 19.400.000 KM, tužba Fabrike cijevi Unis a.d. Derventa u stečaju radi osporavanja osnovanosti prijavljenog potraživanja po osnovu zakonskih kamata u iznosu od 2.408.091 KM, kao i tužba jednog fizičkog lica radi utvrđivanja ništavnosti odredbi ugovora o zasnivanju hipoteke u iznosu od 7.000.000 KM.

U tužbenom predmetu Alumine d.o.o. Zvornik protiv Fonda Okružni privredni sud u Bijeljini je u decembru 2020. godine donio prvostepenu presudu kojom je usvojio tužbeni zahtjev. Sud je naložio Fondu da tužiocu vrati iznos od 6.194.871 KM (bez troškova sudskog postupka). U junu 2021. godine Viši privredni sud u Banjoj Luci je u osnovi potvrdio prvostepenu presudu Okružnog privrednog suda u Bijeljini. Fond je u avgustu 2021. godine izvršio isplatu navedenog iznosa na žiro račun Alumine d.o.o. Zvornik.

Fond nije na dan 31.12.2020. godine izvršio rezervisanja za negativne ishode sudskih sporova u skladu sa paragrafom 14 MRS 37 – *Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina*.

Osim navedenog, ukupan broj sudskih i izvršnih predmeta protiv dužnika u stečaju u kojima je Fond prijavio svoja potraživanja u stečajnu masu i za koje je postupak naplate u

toku je 20, a ukupna vrijednost potraživanja po tom osnovu iznosi najmanje 51.707.388 KM.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Fond je sastavio Napomene uz finansijske izvještaje koje po sadržaju, strukturi i sistematičnosti odgovaraju odrednicama MRS 1 – *Prezentacija finansijskih izvještaja* i drugih relevantnih međunarodnih računovodstvenih standarda i standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Vedran Stanetić, s.r.

Branislavka Jovandić, s.r.

Mirjana Lazić, s.r.